

KEVA RAHOITTAÄ EPÄHUOMIOSSA HENKILÖMIINOJEN VALMISTUSTA

Kuntien eläkevakuutuksen Kevan salkussa on 17,1 miljoonan euron arvosta kansainvälisillä sijoituskieltolistoilla olevan henkilömiinoja valmistavan Singapore Technologies Engineeringin (STE) osakkeita.

Kuntien eläkevakuutuksen Kevan salkussa on 17,1 miljoonan euron arvosta kansainvälisillä sijoituskieltolistoilla olevan henkilömiinoja valmistavan Singapore Technologies Engineeringin (STE) osakkeita. Tutkivaan journalismiimme perustuva yksityiskohtainen artikkeli on julkaistu tänään Taloussanomissa (3.10.2011).

Suomalaiset kunta-alan työntekijät rahoittavat henkilömiinojen valmistuksen lisäksi 117,4 miljoonalla eurolla alkoholi- ja tupakkateollisuutta. Eläkejärjestelmän tärkein tehtävä on turvata eläkkeiden maksaminen, mutta samanaikaisesti tupakointi ja alkoholi aiheuttavat merkittäviä kustannuksia koko järjestelmälle. Terveysthuollon kustannuksista arviolta 20 prosenttia aiheutuu Suomen akatemian tutkimuksen mukaan päihteiden käytöstä. Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen yksiköstä kerrottiin, että siellä ei ole ajateltu tähän liittyvää ristiriitaa eikä siksi asiaan voida ottaa kantaa.

Keva vastaa yli miljoonan julkisen sektorin työntekijän ja eläkkeensaajan työeläkepalveluista. Se on hoitanut myös vuoden 2010 alusta lähtien evankelis-luterilaisen kirkon eläkeasioita.

Kevan sijoituksesta raportoitiin jo vuosi sitten

Viime vuoden kesäkuussa (9.6.2011) Eeva Simolan johtama FinnWatchin ja SaferGlobe Finlandin tutkivan journalismin työryhmä selvitti eläkevakuutusyhtiöiden eettistä si-

joittamista. *Rahoja aseissa ja tupakassa*² oli ensimmäinen Suomessa julkaistu eettistä sijoittamista selvittänyt raportti. Tutkimuksessa selvisi, että eläkevakuuttajat olivat sijoittaneet ydinasetuotantoon, ase-teollisuuteen, tupakka- ja alkoholiteollisuuteen, yrityksiin jotka ovat kieltolistoilla osallisuudestaan vakaviin ympäristö- ja ihmisoikeusrikoksiin tai kansainvälisen lain loukkauksiin. Kaikkiaan eläkevakuuttajien omaisuudesta miljardeja euroja oli sijoitettuna veroparatiiseihin.

Raportin julkaisemista seuraavana päivänä Keva perusti muun suomalaisen eläkevakuuttajan ja finanssitalon kanssa Vastuullisen sijoittamisen foorumin³. Avajaisseminaarissa puhunut tasavallan presidentti Tarja Halonen muistutti kuulihoita, että moraalialia ei voi ulkoistaa.

Eettisen sijoittamisen raportissa kerrottiin myös Kevan omistavan STE:n osakkeita 17,1 miljoonan euron arvosta. Kevalla on suoriam osakesijoituksiam 4,8 miljardin euron arvosta ja kaikkien sen sijoitusten arvo noin 29,4 miljardia euroa.

Maanraivausta Mosambikissa maaliskuussa 2008. Suomi on rahoittanut maassa maamiinojen vaaroista kertovaa ennaltaehkäisykampanjaa ja koulutusta.

Kuva: © 2007 ICBL¹, Mike Kendellen

Ottawan sopimus kieltää kaikin tavoin henkilömiinojen valmistamisen tukemisen

Tämän vuoden elokuussa (11.8.2011) pääministeri Jyrki Kataisen johtama hallitus esitti lakiam Suomen liittymiseksi Ottawan sopimukseen. Tasavallan presidentti allekirjoitti lakiesityksen seuraavana päivänä. Eduskunnan lähetekeskusteluun lakiesitys meni 6. syyskuuta.

Ottawan sopimus kieltää henkilömiinojen varastoinnin ja siirtojen lisäksi osallistumisen niiden valmistamiseen tai tällaisen toiminnan tukemiseen millään tavoin. Norjan eläke-rahaston kansainvälisen lain asiantuntijaryhmä on katsonut myös henkilömiinoja valmistavien yritysten osakkeiden omistaminen sopimuksen kieltämäksi toiminnaksi.

Tästä syystä päätimme kysyä Kevalta mitä he aikovat tehdä mahdollisesti ensi vuoden alussa kielletyksi muuttuvalle osakemistukselle. Ensiksi kysyimme (16.8.2011) Kevalta muun muassa omistavatko he henkilömiinoja valmistavien yritysten osakkeita. Keva pyysi vastausaikaa. Sitten toimitusjohtaja Merja Ailus vastasi (31.8.2011) kieltämällä kategorisesti heidän omistavan yhtään Ottawan sopimuksen kieltämiä yrityksiä.

– Muun muassa miinat ovat exclusion-kriteerejä eli Ottawan sopimuksen rikkominen pistää yrityksen automaattisesti mustalle listalle. Näin ollen Kevalla ei ole salkussaan miinoja valmistavia yrityksiä, Ailus kertoi.

Tämän jälkeen kerroimme Kevalle heidän omistavan, ainakin mikäli uskomme heidän omaa vuoden 2010 tilinpäätöstään. Keva kiitti meitä tarkkaavaisuudesta.

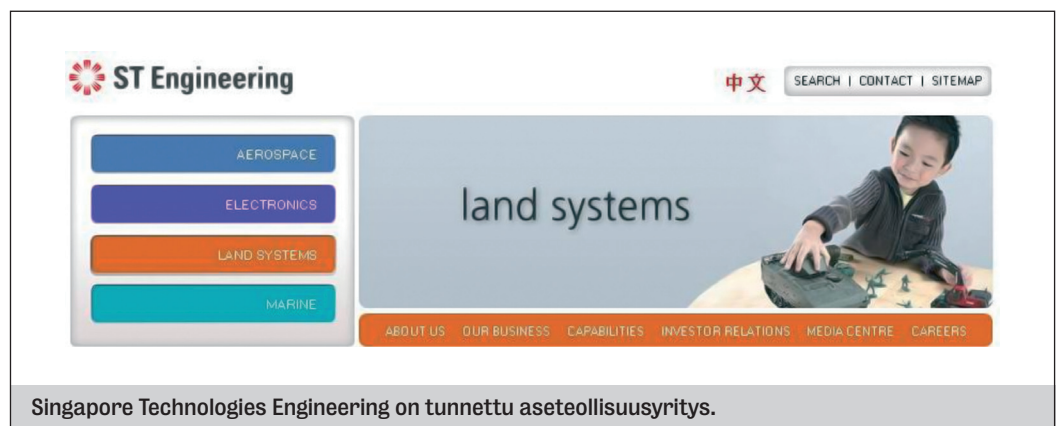
Kevan mukaansa tietämättömyys johtui siitä, että yritys jolle he ovat ulkoistaneet eettisen sijoittamisen, ei ollut kertonut heille STE:n olevan kiellettyjen yritysten listalla. Ruotsalaisesta eettisen sijoittamisen yrityksestä kerrottiin tämän olevan totta. Syynä oli kuitenkin se, että Keva ei tiennyt heiltä sellaista indeksiä jolla Ottawan sopimuksen kieltämät yritykset ovat. He vahvistivat STE:n olevan tällä listalla. Keva jatkoi kertomalla heidän kyllä monitoroivan itse hoitamiaan omistuksia, mutta STE kuului ulkopuolisen hoitamaan osakesalkkuun. Tästä syystä Kevassa ei tiedetty heidän omistavan kansainvälisillä kieltolistoilta olevaa henkilömiinavalmistajaa.

FAKTA

Kansainvälisen maamiinojen vastaisen kansalaisjärjestökampanjan (ICBL) mukaan vielä 1990-luvulla henkilömiinat tappoivat tai haavoittivat noin 25 000 ihmistä vuosittain. Ottawan sopimuksen voimaantulon vuoden 1999 jälkeen sopimukseen liittyneet valtiot ovat tuhonneet noin 44 miljoonaa henkilömiinaa. Vuonna 2009 uhreja oli enää noin 4 000.

Henkilömiinat kieltävä sopimus solmittiin vuonna 1997 Kanadan Ottawassa. Sopimus astui voimaan vuonna 1999 ja siihen on liittynyt 157 valtiota.

Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin vuonna 1997 Ottawan sopimusta ajaneelle Jody Williamsille ja ICBL-kansalaisjärjestölle. Suomesta palkintoa oli vastaanottamassa Rauhanliiton toiminnanjohtaja Laura Lodenius.

Singapore Technologies Engineering on tunnettu aseteollisuusyritys.

Keva ei kerro mitä se aikoo tehdä STE:n hankinta-arvoltaan 10,4 miljoonan euron osakepotille. Ostajia voi olla vaikea löytää, koska Ottawan henkilömiinat kieltävään sopimukseen on liittynyt 157 valtiota.